

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
“ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА”

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

М.А.Н.

• Мала академія наук
• України під егідою
• ЮНЕСКО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ XVII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ “АКАДЕМІЧНА Й УНІВЕРСИТЕТСЬКА НАУКА: РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ”

12-13 ГРУДНЯ 2024 РОКУ

УДК 378:614.2

КЛІНІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ОСВІТИ ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ

Виноградов О.О.

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
rehabilitation.lnu@gmail.com*

Освіта фізичних терапевтів має сприяти безперервному інтелектуальному, професійному та особистісному розвитку здобувачів вищої освіти і кваліфікованих фізичних терапевтів. Ключовим компонентом освіти фізичних терапевтів є клінічне навчання, що передбачає безпосередній досвід взаємодії здобувача вищої освіти з пацієнтами/клієнтами або клінічне моделювання такого досвіду, забезпечуючи можливість інтегрувати, застосовувати та вдосконалювати конкретні навички і вміння на основі теоретичних концепцій та наукових принципів [1; 2].

Відповідно до політичних заяв Світової фізичної терапії (World Physiotherapy) необхідно заохочувати і підтримувати впровадження на національному рівні відповідних стандартів освіти, що забезпечать отримання здобувачами освіти безпосереднього клінічного досвіду під керівництвом фізичних терапевтів відповідної кваліфікації або інших, прирівняних до них фахівців (зі зростанням рівня набуття навичок і накопичення досвіду клінічне навчання повинно передбачати поступове збільшення рівня відповідальності) [2].

Перший стандарт для бакалаврського рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія було затверджено Наказом МОН України №1419 від 19 грудня 2018 р., для другого (магістерського) рівня вищої освіти – Наказом МОН України №791 від 05 вересня 2022 р.

Оновлені стандарти для двох рівнів вищої освіти, які були затверджені у жовтні 2024 р. [3; 4] передбачають проходження для бакалаврського рівня не менше 24,0 кред. ЄКТС клінічних практик з фізичної терапії, тривалістю не менше 6,0 кред. ЄКТС, для магістерського рівня – не менше 34,0 кред. ЄКТС клінічних практик з фізичної терапії.

Клінічна освіта фізичного терапевта на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях передбачає тісну співпрацю закладу вищої освіти, бази практики та здобувача вищої освіти. Для забезпечення якісного клінічного компоненту освіти фізичних терапевтів необхідно:

– створити освітню програму та навчальний план, що забезпечать формування у здобувачів освіти ключових компетентностей, необхідних для успішного проходження клінічних практик;

– призначити координатора клінічного навчання, штатного науково-педагогічного працівника (фізичного терапевта), відповідального за координацію, організацію та забезпечення клінічного навчання з боку ЗВО [3; 4];

– укласти відповідні договори про проходження практик із закладами охорони здоров'я (соціального захисту), що надають реабілітаційну допомогу в гострому, післягострому та довготривалому періодах, враховуючі профіль діяльності бази практики, який повинен відповідати напряму практичної підготовки, та кількість фізичних терапевтів на базі практики для здійснення клінічної супервізії (не більше трьох здобувачів на одного клінічного супервізора);

– призначити клінічних супервізорів, фізичних терапевтів, які працюють на базі практики, мають відповідний професійний рівень та виступають в ролі наставників для здобувачів освіти; клінічний супервізор безпосередньо забезпечує клінічне навчання, оцінює успішність здобувача освіти, ґрунтуючись переважно на очному спостереженні, визначаючи рівень досягнутих результатів клінічного навчання (за 5-бальною шкалою: «початковий», «середній», «вище за середній», «базовий», «вищий за базовий») за 18 клінічними навичками: безпека; професійна поведінка; комунікація; професійний розвиток; відповідальність; культурна компетентність; клінічне мислення; скринінг; обстеження; оцінка результатів обстеження; розуміння реабілітаційного діагнозу та встановлення реабілітаційного прогнозу; планування надання послуг; проведення втручання; навчання пацієнтів/клієнтів, родини, доглядачів; ведення документації; оцінка

результатів надання послуг; управління ресурсами; управління та супервізія персоналу [3–5].

Запропонована в стандартах вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 227 Терапія та реабілітація (227.01 Фізична терапія) модель планування, організації, проведення та оцінювання клінічних практик дозволяє підвищити якість клінічної підготовки майбутніх фізичних терапевтів, зокрема, шляхом розширення партнерства між закладом вищої освіти та базою практики; забезпечити розвиток клінічного мислення та навичок прийняття клінічних рішень; покращити інтеграцію здобувачів вищої освіти у професійне клінічне середовище; забезпечити моніторинг прогресу та об'єктивне оцінювання досягнутих результатів, шляхом запровадження чітких критеріїв та інструментів оцінки конкретної клінічної навички.

Література:

1. *Настанова з мінімальних очікуваних компетенцій початкового рівня освітньої підготовки фізичного терапевта у Європейському регіоні СКФТ. World Confederation for Physical Therapy, 2018. 15 с.*
2. *Політичні заяви WCPT: Освіта. World Confederation for Physical Therapy, 2017. 5 с.*
3. *Стандарт першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація (затверджений Наказом МОН України №1541 від 29.10.2024 р.). К. : Міністерство освіти і науки, 2024. 62 с.*
4. *Стандарт другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація (затверджений Наказом МОН України №1549 від 30.10.2024 р.). К. : Міністерство освіти і науки, 2024. 86 с.*
5. *Посібник з оцінювання клінічної практики для фізичних терапевтів рівня магістра. Momentum Wheels for Humanity – Українська Асоціація фізичної терапії – Всесвітня конфедерація фізичної терапії, 2021. 41 с.*